

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Att: Hanne Tjoflot

DERES REF./DATO:
202016892

VÅR REF.:
202100684

STED/DATO:
Oslo, 15.05.2025

POSTADRESSE
Statkraft Energi AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 Oslo
Norway

BESØKSADRESSE
Lilleakerveien 6
0283 Oslo

SENTRALBORD
24 06 70 00

TELEFAKS:
24 06 70 01

INTERNETT
www.statkraft.no

E-POST:
post@statkraft.com

ORG. NR.: NO-987 059 729

VILKÅRSREVISJON MAURANGERVASSDRAGENE – STATKRAFTS KOMMENTARER PÅ HØRINGSUTTALELSER ETTER TILLEGGSUTREDNINGER

NVE åpnet vilkårsrevisjonen for Maurangervassdragene i april 2022. Revisjonsdokumentet ble sendt på høring mars 2023, og Statkraft kommenterte på høringsuttalelsene i januar 2024. Sommeren 2024 gjennomførte Statkraft tilleggsutredninger i Øyreselva og Austrepolluelva etter ønske fra NVE. I tillegg har Norconsult på oppdrag fra Statkraft gjennomført en miljøundersøkelse i Bondhusvassdraget i perioden juni 2023 til juni 2024. Tilleggsutredningene har vært på høring, og rapporten om Bondhusvassdraget har vært tilgjengelig på NVE sin nettside for vilkårsrevisjonen. Statkrafts kommentarer på høringsuttalelser knyttet til det nye kunnskapsgrunnlaget følger under.

FNF Hordaland

FNF Hordaland viser til rapporten fra Øyreselva og Austrepolluelva og mener at det i begge vassdragene er behov for minstevannføring for å gjenopprette et levedyktig vannmiljø. I tillegg støttes de foreslåtte habitattiltakene fra NORCE-rapporten. Statkraft har ingen nye kommentarer angående de nevnte elvene og henviser til tidligere uttalelser.

Vannplan v/Trond Lohne

Sunndal og Bondhus vassverk har engasjert Vannplan som har levert en uttalelse til vilkårsrevisjonen på vegne av vannverket. Uttalelsen tar utgangspunkt i rapporten om Bondhusvassdraget, og har fokus på miljøvirkningen av Statkrafts virksomhet for vassverket.

Innbyggerne i Sunndal fikk overta det gamle vannverket fra NVE-Statkraftverkene vederlagsfritt da anlegget i Mauranger stod ferdig i 1974, og så vidt vi har forstått har anlegget fra 2008 vært drevet på frivillig basis uten formell organisering.

Fra årsskifte 2021/22 har det vært jevnlige møter og dialog mellom Statkraft og vannverksstyret. Utgangspunktet til vannverket har vært at Statkrafts virksomhet påvirker kvaliteten på elvevannet som brukes som råvann til drikkevannsforsyningen, og de mener at det er Statkraft sitt ansvar å etablere et nytt vannverk. Det er i senere tid etablert flere serverings- og overnattingsbedrifter i Sunndal der det er ekstra viktig med kvalitet og kontroll på vannforsyning. Kravene til drikkevann er også skjerpet i løpet av de siste 50 årene, og overflatevann vil kreve betydelige tiltak for å tilfredsstille offentlige krav.

For å avklare hvordan Statkraft sin virksomhet påvirker Bondhusvassdraget, ble det iverksatt en miljøundersøkelse som har gått over ett år fra sommer 2023 til sommer 2024. Det er Norconsult som har designet og gjennomført undersøkelsen, og rapporten er sendt til NVE. Undersøkelsen skulle avklare hvordan vassdraget ble påvirket kjemisk, fysisk og biologisk både generelt og spesifikt i forbindelse med den årlige spyleprosessen av sedimentkammeret fra bekkeinntaket «Vinduet» ved Bondhusbreen.

Undersøkelsen viser at det er lav miljørisiko knyttet til den årlige spyleprosessen som utføres på sommeren hvert år. Høsten 2023 var det imidlertid tre perioder der Bondhusoverføringen ble stengt av flomhensyn. Vassdraget ble da uregulert og selv om vannveien ikke er helt lik før og etter reguleringen, så skriver Norconsult (s. 81) at; *«Undersøkingane og forståinga av systemet tilseier at tilførte sedimentmengder til Bondhusvatnet før kraftverksutbygging vs ved uregulert vassdrag er i same størrelsesorden. Holmavatn, Brufossvatna og Stutatjern ikkje er å regne for å bidra med vesentlege sedimentmengder».*

Statkraft er pålagt å stenge Bondhusoverføringen i flomsituasjoner i tråd med manøvreringsreglementet: *«Ved manøvreringen skal has for øyet at de naturlige flommene i vassdragene ikke økes. Ved overløp i magasinene skal disse ikke tilføres vatn gjennom overføringsorgan».* Høsten 2023 var en uvanlig våt høst som førte til tre perioder med stenging av overføringen på til sammen 43 dager. Til sammenligning har Bondhusoverføringen vært stengt kun tre ganger i perioden 2017-2022.

Norconsults funn er i godt samsvar med NVEs konklusjoner fra en undersøkelse i 2006. Her ble det konkludert med at tilførselen av suspendert materiale til Bondhusvatnet ikke hadde endret seg vesentlig som følge av kraftverksutbygging og regulering til tross for at det totale brefeltet som tidligere drenerte til Bondhusvatnet er redusert med 77%. På side 82 i rapporten står det; *«Norconsult støttar - basert på innsamla data i 2023/2024- NVE 2006 si forklaring om at spylingane av sedimentkammeret kombinert med tilførsel frå breområdet nedanfor det subglasiale inntaket under breen tilfører Bondhusvatnet omtrent like mykje suspendert materiale som den naturlege transporten gjorde før kraftverksutbygging».*

I påvente av et kunnskapsgrunnlag for hvordan vår virksomhet påvirker Bondhusvassdraget, har vi støttet Sunndal og Bondhus vassverk med økonomisk støtte i arbeidet med å finne en bedre råvannskilde enn det brepåvirkede elvevannet. Vi har dekket utgifter til hydrogeolog, georadar-undersøkelse, prøveboring, installering av brønner og vannanalyser til mattilsynet, totalt beløper dette seg til 1,2 MNOK inkl mva. Status nå er at det er lokalisert og foreligger en god råvannskilde basert på grunnvann. Vannanalysene viser god kvalitet og brønnene har nok kapasitet til å forsyne innbyggerne i Sunndal med godt drikkevann. Basert på de undersøkelser som nå er gjort, mener Statkraft at det er naturlige årsaker som avgjør om elvevannet er et godt utgangspunkt som råvann for en drikkevannsforsyning. Det er ikke vår virksomhet som påvirker drikkevannsforsyningen negativt. På bakgrunn av dette og at Statkraft har bidratt til at det nå er kartlagt og etablert brønner for ny og sikker vannforsyning, er engasjement inn mot Sunndal og Bondhus vassverk avsluttet.

Knut-Inge Øvrehus

Knut-Inge Øvrehus mistet tre drektige kyr som druknet i Austrepolluelva høsten 2024. Det var overløp fra Mysevatn dam og vannføring i elva var stor. Da Statkraft ble kjent med dyretragedien, tok vi umiddelbart kontakt med grunneieren for å følge opp saken. Mauranger kraftverk ble i denne perioden kjørt for fullt, men når tilsiget over tid er større enn kraftverkets slukeevne, vil man før eller siden få overløp, noe som var tilfellet her.

Statkraft mener derfor at vi ikke har opptrådt uaktsomt. For å komme grunneieren i møte og for å avslutte saken har vi imidlertid valgt å erstatte det økonomiske tapet. I dialog med Øvrehus er det også etablert varslingsrutine i forkant av større overløp eller vannslipp fra Mysevatn dam for å redusere risiko for at liknende hendelse skjer i fremtiden.

Med vennlig hilsen
for Statkraft Energi AS

Svein Ilstad
Regiondirektør Region Sør

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger ingen signatur.